

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming Norbruislaan in Utrecht	Datum	1 februari 2024
Zaaknummer	Z-PU-2023-001732	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2023-00019887	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	14 september 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1: Voorschriften 2: Voorgescreven maatregelen 3: Locatie plangebied 4: Locatie aangetroffen nest- en verblijfplaatsen		

Loo Plan B.V. heeft namens Stichting Woonin een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Burgemeester Norbruislaan 50-212 in Utrecht (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z-PU-2023-001732.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nest- of rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus.
- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 14 mei 2027.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de renovatie van een appartementencomplex, waarbij alle gevels, met uitzondering van de gevels van de trappenhuizen, worden vervangen. De daken en de vloer worden geïsoleerd. De woningen op de begane grond worden gesplitst en de zolders, die nu worden gebruikt als berging, worden omgevormd tot woningen. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3 van deze beschikking.

Voor de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*) vraagt u ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nest- of rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus.

Voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) vraagt u ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

U vraagt ontheffing voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 14 mei 2027.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 25 oktober 2023, op 15 januari 2024 en op 29 januari 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De gierzwaluw en de huismus zijn beschermd op grond van artikel 3.1, van de Wet natuurbescherming. De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5, van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en de huismus en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

De voorgenomen werkzaamheden zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde woningen. De werkzaamheden zijn daarom locatie gebonden. Het appartementencomplex is op dit moment slecht geïsoleerd en het complex kan anders worden ingedeeld, waardoor er meer woningen gerealiseerd kunnen worden, waardoor deze locatie geschikt is om de doelstellingen te bereiken.

Werkwijze en planning

Het metselwerk op de kopse kanten van het appartementencomplex is van dermate slechte kwaliteit dat de volledige buitenmuur vervangen moet worden. Hierbij worden de aanwezige verblijfplaatsen in de spouwmuur vernield. Omdat de buitenmuur vervangen moet worden, ligt het voor de hand om hierin de isolatie toe te passen.

Voor het realiseren van de nieuwe woonlaag in de zolder van het appartementencomplex wordt de huidige dakconstructie verwijderd en wordt een nieuwe etage gecreëerd. Isolatie aan de binnenzijde van het dak zal daarom niet tot het behoud van verblijfplaatsen leiden.

Alle potentiële invliegopeningen van het complex worden in de minst kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ecooloog. Er wordt door een ecologisch deskundige gecontroleerd of het appartementencomplex na het plaatsen van de 'exclusion flaps' nog gebruikt wordt door vlermuizen. Er is geen andere werkwijze die minder effect heeft op de beschermde soorten en waarbij de doelstellingen van het project worden behaald.

Inrichting

De tijdelijke vlermuiskasten die geplaatst zijn voor een nabijgelegen afgerond renovatieproject worden opnieuw gebruikt. Deze tijdelijke kasten voldoen echter qua maatvoering niet aan de eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. De tijdelijke kasten worden daarom vervangen door tijdelijke kasten die wel voldoen aan het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Als een tijdelijke kast in gebruik is, wordt er naast deze tijdelijke kast een andere tijdelijke kast opgehangen. Op deze manier zijn er geschikte en ruim voldoende verblijfplaatsen aanwezig om de periode van de renovatie te overbruggen. Er worden geschikte permanente inmetselstenen geplaatst op geschikte locaties. Er worden meer verblijfplaatsen gerealiseerd dan de minimum eis uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Bovendien worden er grote meerlaagse voorzieningen gerealiseerd, waardoor de compensatie beter van kwaliteit is dan het Kennisdocument voorschrijft.

De nestplaatsen van de gierzwaluw en de huismus zijn aangetroffen in tijdelijke nestkasten, die gebruikt zijn als tijdelijke alternatieve nestplaatsen voor de eerder gerenoveerde woningen aan de Hanrathstraat, (Z-WNB-RI-REG-2020-0707). De ontheffing voor de renovatie van de woningen aan de Hanrathstraat is verlopen, waardoor de tijdelijke nestkasten niet meer onder de oude ontheffing verwijderd kunnen worden. Bij de renovatie van de woningen aan de Hanrathstraat zijn voldoende permanente voorzieningen gerealiseerd voor de nest- en verblijfplaatsen die binnen dat project vernietigd werden. Binnen het huidige project voor de Burgemeester Norbruislaan is het daarom niet nodig is om extra tijdelijke of permanente voorzieningen te realiseren, omdat de beschermde soorten gebruik kunnen maken van de reeds gerealiseerde permanente voorzieningen in de

Hanrathstraat. Desondanks worden er in het appartementencomplex binnen het voorliggende project ook permanente voorzieningen gerealiseerd voor de gierzwaluw en de huismus om de populatie van de gierzwaluw en de huismus in het gebied te versterken.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belangen

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de gierzwaluw en de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Onderbouwing en beoordeling van belangen

Belang volksgezondheid (gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis)

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn omdat de woningen op dit moment een energielabel G tot maximaal D hebben. In het convenant energiebesparing huursector is afgesproken dat alle huurwoningen gemiddeld een energielabel B moeten hebben. Dat komt overeen met een besparing op het gebouwgebonden energieverbruik van de bestaande corporatiewoningen van 33%. Tijdens deze renovatie krijgen de vloer van de begane grond en de gevels een rc-waarde van 4,5. De daken krijgen een rc-waarde van 6,0. Daarnaast worden de huidige kozijnen vervangen door kunststof kozijnen met triple glas en wordt balansventilatie met warmteterugwinning geïnstalleerd. De netto warmtevraag daalt hiermee tot minder dan 40 kilowattuur per vierkante meter, wat overeenkomt met energielabel A. Binnen het complex wordt het aantal woningen verhoogd van 82 naar 136 woningen. Door de isolatiemaatregelen neemt het totale energiegebruik van het appartementencomplex af. Hiervoor verwijst u naar de rapportage energieconcept van Coen Hagedoorn Bouwgroep B.V. van 16 mei 2021.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van verduurzaming van de woningen en waarom dit nodig is. In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken,

hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig. Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. De verduurzaming van deze woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Belang verminderen woningtekort (gewone dwergvleermuis)

U heeft daarnaast aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn om een bijdrage te leveren aan de bestrijding van het woningtekort. Door de voor opslag gebruikte zolders om te vormen naar een nieuwe woonlaag en door de woningen op de begane grond te splitsen, wordt het aantal wooneenheden uitgebreid van 82 naar 136 woningen.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit de onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van vergroting van het aantal woningen en waarom dit nodig is. In een groot deel van Nederland, waaronder de provincie Utrecht, is een groot tekort aan woningen. Dit treft voornamelijk huishoudens met een laag inkomen en huishoudens met een middeninkomen. Het realiseren van 54 extra sociale huurwoningen in het appartementencomplex, draagt bij aan het verminderen van het woningtekort en is daarmee een dwingende reden van groot openbaar belang.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege de volksgezondheid en vanwege een dwingende redenen van groot openbaar belang, namelijk het verminderen van het woningtekort. Bij de belangenafweging moeten wij toetsen of het beschermingsbelang van de soorten zwaarder weegt dan de aangevoerde belangen. In dit geval weegt het belang van het project op tegen het beschermingsbelang voor de soorten, ook doordat er voldoende mitigerende en compenserende maatregelen getroffen worden voor de beschermde soorten. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- Gierzwaluw
Bij de projectwoningen is één nestplaats van de gierzwaluw aangetroffen. Deze nestplaats is aanwezig in de tijdelijke gierzwaluwkast op de noordwestelijke kopgevel van de Burgemeester Norbruislaan 212.

- **Huismus**
Bij de projectwoningen zijn twee nestplaatsen van de huismus aangetroffen. Beide nestplaatsen zijn aanwezig in de tijdelijke gierzwaluwkasten op de noordwestelijke kopgevel van de Burgemeester Norbruislaan 212.
- **Gewone dwergvleermuis**
De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee zomerverblijfplaatsen en twee paarverblijfplaatsen vastgesteld. De invliegopeningen bevinden zich onder de kantpannen van de kopgevels van huisnummers 122-140 en van huisnummers 50-60; in een muurschaal op de kopgevel en in de muurschaal bij het trappenhuis van huisnummers 190-200. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kunnen individuele winterverblijfplaatsen in de spouw of onder het dak niet uitgesloten worden.

De locaties van de nest- en verblijfplaatsen zijn opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

Staat van instandhouding

- **Gierzwaluw**

Landelijk

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al., 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als gunstig (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018). Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als gunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als **ongunstig – ontoereikend**.

Regionaal en lokaal

In de wijk is in 2019 al eerder onderzoek uitgevoerd door Loo Plan. Er waren toen nesten van de gierzwaluw aangetroffen in de naastgelegen straten (De Bazelstraat en Van der Pekstraat). De natuurwaardenkaart van Utrecht geeft hetzelfde beeld. Tijdens het in 2023 uitgevoerde nadere onderzoek was de meeste activiteit weer waargenomen in De Bazelstraat. Afgezien van de bekende waarnemingen die tijdens de nadere onderzoeken zijn gedaan, is er geen informatie beschikbaar over de lokale populatie. Er is te weinig informatie om de lokale staat van instandhouding te bepalen.

- Huismus

Landelijk

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al., 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huisumus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017). Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als **zeer ongunstig** (staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn zonder instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden. Foppen R. & Vogel R., 2022). Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als ongunstig – ontoereikend.

Regionaal en lokaal

In de wijk is in 2019 al eerder onderzoek uitgevoerd door Loo Plan. Er waren toen nesten van de huismus waargenomen in de naastgelegen straten (De Bazelstraat, M. de Klerkstraat en La Croixstraat). De natuurwaardenkaart van Utrecht geeft hetzelfde beeld. Tijdens het in 2023 uitgevoerde nadere onderzoek was de meeste activiteit weer waargenomen in De Bazelstraat. Afgezien van de bekende waarnemingen uit de NDFF en de waarnemingen die tijdens de nadere onderzoeken zijn gedaan, is er geen informatie beschikbaar over de lokale populatie. De afgelopen jaren is er landelijk een verslechtering in de staat van instandhouding van de huismus waargenomen. Oorzaken zijn veranderingen in woningbouw, woningrenovatie, beheer van stedelijk groen en verstening van tuinen. Er is geen reden om aan te nemen dat deze trends niet ook in Utrecht plaatsvinden. Op basis hiervan wordt geschat dat de lokale staat van instandhouding ook ongunstig is.

- Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdokument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van de gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022). De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018). Isolatiwerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis. De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld

als **ongunstig - ontoereikend**, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Regionaal en lokaal

“Bij eigen onderzoek binnen de gemeente Utrecht wordt de gewone dwergvleermuis nagenoeg altijd aangetroffen. De natuurwaardenkaart van Utrecht geeft hetzelfde beeld. De NDFF bevat te weinig informatie over verblijfplaatsen en ook de waarnemingen die tijdens de nader onderzoeken gedaan zijn, zijn niet voldoende om de lokale staat van instandhouding te bepalen. Binnen het SMP-Utrecht worden sinds 2016 meerdere vaste routes gemonitord (VleerMUS) waarmee de populatieomvang wordt gemonitord. Uit dit onderzoek blijkt de populatie van de gewone dwergvleermuis binnen de gemeente Utrecht gelijkblijvend te zijn. Door de effecten van o.a. de energietransitie is ook het toekomstperspectief ongunstig/ontoereikend. De regionale en lokale staat van instandhouding wijkt naar verwachting niet af van het landelijke beeld.”

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen één nestplaats van de gierzwaluw, twee nestplaatsen van de huismus, twee zomer- en (individuele) winterverblijfplaatsen en twee paar- en (individuele) winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernielen. Hierdoor wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 van deze beschikking vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten. Hieronder beschrijven wij waarom wij in dit geval maatwerk toepassen.

De nestplaatsen van de gierzwaluw en de huismus en één zomer- en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen in tijdelijke kasten, die gebruikt zijn als tijdelijke alternatieve nestplaatsen voor de eerder gerenoveerde woningen aan de Hanrathstraat. Opbouwkasten die nodig zijn om de periode van de werkzaamheden te overbruggen, dienen voor de gierzwaluw minimaal 30 jaar behouden te blijven. Bij de renovatie van de woningen aan de Hanrathstraat zijn voldoende permanente voorzieningen gerealiseerd voor de nest- en verblijfplaatsen die binnen dat project vernietigd werden en de gewenningsperiode van deze permanente voorzieningen is verstreken. Binnen het huidige project voor de Burgemeester Norbruislaan is het daarom niet nodig is om extra tijdelijke of permanente voorzieningen te realiseren, omdat de beschermde soorten gebruik kunnen maken van de reeds gerealiseerde permanente voorzieningen in de Hanrathstraat. Ondanks dat het niet verplicht is, plaatst Woonin vier permanente inbouw gierzwaluwstenen in dezelfde kopgevel om het verlies van de nestplaatsen te compenseren. Dat is gunstig voor de populatie van de gierzwaluw en de huismus in en rond het plangebied.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en de huismus en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Loo Plan B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- Stichting Woonin;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het plangebied ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de ruimtelijke ingreep? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht, namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog begeleid zijn/worden;
  - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

Is het voor dit specifieke project niet mogelijk om de werkzaamheden twee weken voor de start te melden? Dan moet u contact opnemen met de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030 702 33 00.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Dit is een persoon met een opleiding in de Nederlandse ecologie of hiermee vergelijkbare studiegebieden. Of een persoon die op een andere manier aantoonbare soortenkennis heeft van de soorten waarvoor dit besluit is verleend. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort, geeft aan waar de inbouwkasten geplaatst moeten worden en voert een eindcontrole uit.

8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).
10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden. Ook als de ontheffingsperiode, die is opgenomen in de beschikking, is afgelopen.
11. De tijdelijke nestkasten aan de kopgevel worden vóór 15 februari weggehaald.
12. Het controleren van de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen mag pas gedaan worden na vier nachten, waarbij ten minste twee dagen bij zonsondergang een temperatuur van minimaal 10 graden is bereikt in combinatie met gunstige weersomstandigheden (geen regen en geen harde wind). Deze controle dient te worden uitgevoerd door een ecologisch deskundige en bij dezelfde gunstige weersomstandigheden.
13. Als tijdens de werkzaamheden onverhoopt vleermuizen aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden direct te worden stopgezet en moet een ter zake kundige ecooloog worden geraadpleegd. De werkzaamheden mogen pas worden voortgezet wanneer de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. In geen geval mogen deze worden gevangen of verplaatst.
14. Een vleermuisdeskundige controleert of er aanvullende maatregelen genomen moeten worden om lichtuitstraling vanuit het trappenhuis op de permanente alternatieve voorzieningen te voorkomen (zie bijlage 2 bij deze beschikking). En voegt deze controle toe aan het logboek.

Na afloop van de werkzaamheden

15. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.
16. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen pas verwijderd te worden wanneer de permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de gewenningsperiode na de realisatie van de permanente alternatieve verblijfplaatsen gehanteerd is. Wanneer de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen niet in gebruik zijn, mogen deze verwijderd worden onder ecologische begeleiding. Indien blijkt dat de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen in gebruik zijn door de in de ontheffing aangevraagde soorten, mogen deze verwijderd worden binnen de termijn van deze ontheffing onder ecologische begeleiding en nadat deze ongeschikt zijn gemaakt in de minst kwetsbare periode.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Bron: Activiteitenplan Burgemeester Norbruislaan 50 t/m 212 in Utrecht, Loo Plan, 14 september 2023; De aanvullingen van 25 oktober 2023 en van 15 januari 2024

Tijdelijke voorzieningen

Als tijdelijke uitwijkmogelijkheid worden acht muurschalen (Schwegler 2FE) ingezet. Deze zijn al sinds 7 november 2019 aanwezig en hebben als tijdelijke voorzieningen voor andere projecten gediend. Met de afronding van de werkzaamheden aan de Hanrathstraat (Z-WNB-RI-REG-2020-0707) worden de tijdelijke voorzieningen nu opnieuw ingezet voor het huidige project.

De muurschalen zijn gecontroleerd en nog steeds functioneel. De muurschaal Schwegler 2FE wordt door zijn formaat echter niet meer als bewezen effectief gezien. Daarom worden nog acht aanvullende vleermuiskasten geplaatst van het type VMT₁ van Unitura. Deze kasten voldoen aan de afmetingen uit het kennisdocument en bieden variatie doordat deze van hout zijn ten opzichte van de houtbetonnen muurschalen. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om bestaande muurschalen te vervangen, maar wanneer deze in gebruik zijn kan de aanvullende kast er ook naast geplaatst worden.

Alle voorzieningen worden geplaatst conform de voorwaarden uit het Kennisdocument:

- Buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Binnen 200 meter van de aangetroffen verblijfplaatsen.
- Geografische spreiding.
- Variatie in expositie.
- Minimale vrije uitvliegruimte van 3 meter.
- Buiten direct bereik van (straat)verlichting.

Bij het plaatsen van de voorzieningen wordt altijd gebruik gemaakt van compriband aan de muurzijde van de voorziening. Hierdoor ontstaat een regen- en winddichte afdichting. Na plaatsing zet het compriband uit en vult oneffenheden en de overgangen van de steen naar de voeg. Ook bij de in 2019 geplaatste muurschalen is dit toegepast.

Voor de paarverblijfplaats zijn voldoende (zes stuks) muurschalen aanwezig als tijdelijke uitwijkmogelijkheid die niet binnen andere paarterritoria liggen. Vanwege de afmetingen van de muurschalen moeten minimaal twee van de aanvullende vier vleermuiskasten ook buiten andere paarterritoria geplaatst worden.

3 Locaties tijdelijke voorzieningen

Wijze van ongeschikt maken

De woningen worden ongeschikt gemaakt voor vleermuizen in de periode van 15 april t/m 1 mei 2024. Er is de mogelijkheid om nog t/m 14 mei ongeschikt te maken, maar op dit moment is de planning om de werkzaamheden zo vroeg mogelijk in het jaar te starten.

Potentiële verblijfplaatsen worden ongeschikt gemaakt door de toegangen onder de kantpannen en achter de boeidelen dicht te zetten met rugvulling, panlatten of hoekprofielen. Bij de meest geschikte toegangen worden 'exclusion flaps' geplaatst als uitgang, waarbij er rekening mee wordt gehouden dat de vleermuis altijd binnen 2,5 meter van een bestaande potentiële toegang een exclusion flap kan bereiken. Stootvoegen, ventilatieopeningen en andere kieren worden dichtgezet met bijenbekjes/kitrugvulling/stootvoegborstels en 'exclusion flaps'. Het is vanuit de praktijk bekend dat het onvoldoende is om de bekende verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Dieren kunnen makkelijk een paar pannetjes opschuiven en daar een nieuwe verblijfplaats maken. Daarom worden alle potentieel geschikte verblijfplaatsen in het gehele gebouw ongeschikt gemaakt. Voor het ongeschikt maken mogen geen zelf-expanderende vulmiddelen (zoals purschuim) gebruikt worden om gaten dicht te zetten en mogen geen netten of andere materialen gebruikt worden waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken.

Na het ongeschikt maken vindt een avondcontrole door een ecooloog plaats van de gebouwen. Als daaruit blijkt dat de vleermuizen vertrokken zijn, worden de gebouwen 'natuurvrij' verklaard. Wanneer er nog vleermuizen aanwezig blijken te zijn, moeten aanvullende werkzaamheden worden uitgevoerd om ongeschikt te maken.

Permanente voorzieningen

In acht trappenhuisen wordt een vleermuisvoorziening gerealiseerd. Boven in het trappenhuis is een raam aanwezig dat bij de renovatie van de werkzaamheden wordt verwijderd. In de achterblijvende ruimte in de gevel wordt een vleermuisvoorziening gerealiseerd door middel van vier geschakelde kasten. Voor het aangetroffen zomer- en paarverblijf zouden eenlaags kasten (VMPM₁ geschakeld aan VMPM_{1u} van Unitura of gelijkwaardig) voldoen. Voor minimaal de helft van de voorzieningen (vier stuks) zullen echter kasten met minimaal twee lagen worden gebruikt (VMPM₂ geschakeld aan VMPM_{2u} van Unitura of gelijkwaardig). Als het in de uitvoering technisch mogelijk is wordt een drielaags inbouwkast toegepast (VMPM₃ geschakeld aan VMPM_{3u} van Unitura of gelijkwaardig).

De inbouwkasten moeten aan de zijde van het trappenhuis afgesloten zijn van de ruimte in het trappenhuis door steen(strips)/panelen of dergelijke. Dit om te voorkomen dat de inbouwkast te makkelijk door bewoners kan worden verstoord.

Door de oriëntatie van de gevel ten opzichte van de ramen van het trappenhuis is er geen sprake van directe belichting van de kasten (in tegenstelling tot de gevel aan de andere zijde van het trappenhuis). Er zal nog wel sprake zijn van verstrooid licht, maar dit is in de huidige situatie ook het geval en is in stedelijk gebied met straatverlichting onvermijdelijk. Bij het aanbrengen van nieuwe verlichting in het trappenhuis wordt de directe uitstraling naar buiten zo veel als mogelijk beperkt. Hierbij kan gedacht worden aan sensoren (licht gaat helderder branden als er iemand in het trappenhuis is) en natuurlijk de plaatsing van de armaturen (naar binnen en niet naar buiten gericht). Mocht blijken dat de verlichting in de trappenhuisen alsnog de kasten belicht waardoor ze niet worden gebruikt, dan kan raamfolie worden toegepast op het raam op dezelfde verdieping als de kast.

Naast de acht voorzieningen in de trappenhuisen wordt ook in elke kopgevel (vier stuks) een voorziening ingebouwd. Hiervoor worden voorzieningen van twee lagen gebruikt (bijvoorbeeld de VMPM₂ van Unitura).

Binnen dit project vindt overcompensatie plaats door twaalf in plaats van de minimaal vereiste acht voorzieningen te realiseren.

Bij het plaatsen van de voorzieningen wordt er rekening mee gehouden dat er voldoende vrije vliegruimte rond de kast is. Dit betekent dat kasten minimaal drie meter vanaf de grond of andere obstakels (uitbouwen, struikenvrije ruimte onder de kast) geplaatst moeten worden. De voorkeur gaat er echter naar uit om de kasten hoger te plaatsen. Met het plaatsen van kasten op de minimaal de derde verdieping zijn de kasten boven het bereik van de straatverlichting aanwezig.

Huismus en gierzwaluw

Op de noordelijke kopgevel van het complex worden vier gierzwaluw-inbouwkasten (type GZP2 van Unitura of een kast van vergelijkbare afmetingen en materiaal) geplaatst. Dit type kast is ontworpen voor gierzwaluwen, maar wordt ook door huismussen gebruikt. Met is een bovenwettelijke compensatie geeft Woonin invulling aan het versterken van de natuurwaarden in het gebied.

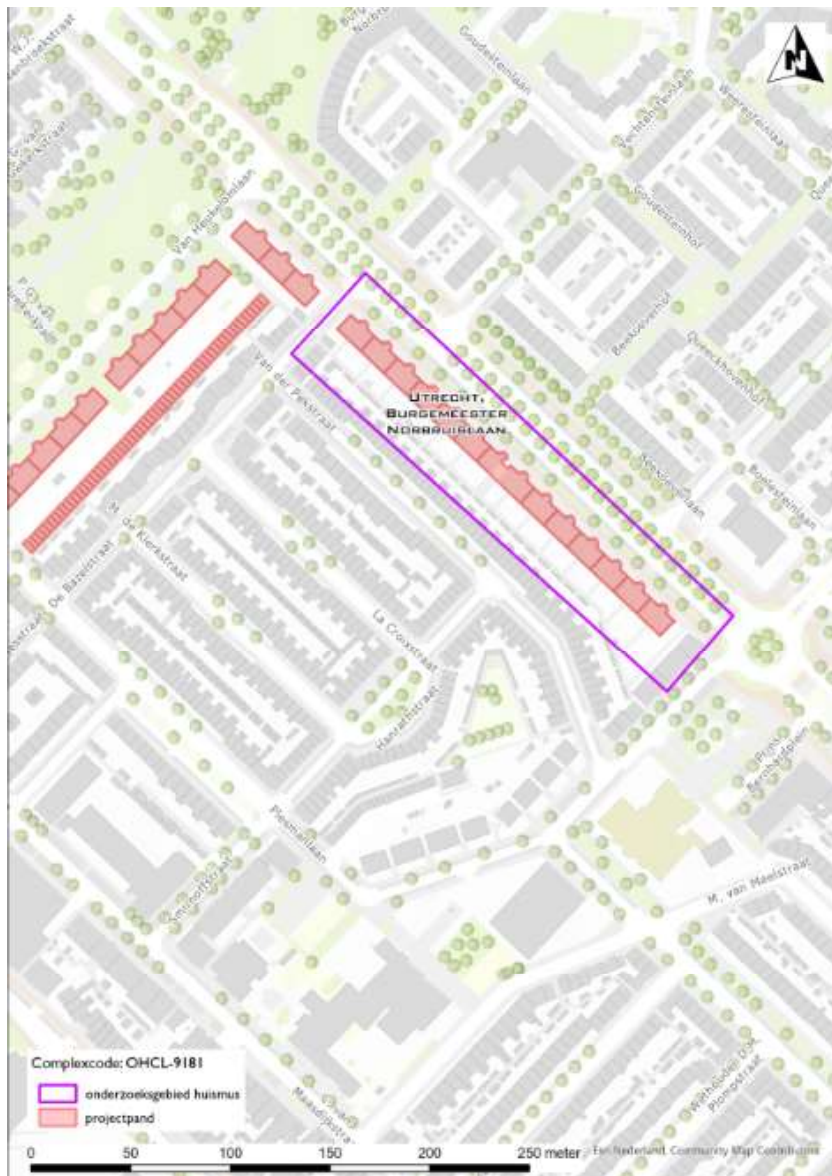

5 Locaties permanente voorzieningen

Figuur 5: Geplande locaties permanente mitigatie aan de Burgemeester Norbruislaan 50-212.

Bijlage 3: Locatie plangebied

Bron: Aangeleverd bij de aanvraag

Bijlage 4: Locatie aangetroffen nest- en verblijfplaatsen

Figuur 2: Verblijfplaatsen aangetroffen beschermde soorten.

Bron: Activiteitenplan Burgemeester Norbruislaan 50 t/m 212 in Utrecht, Loo Plan, 14 september 2023.